

ΣΤΟ ΜΕΤΩΠΟ

Γιώτα Κριλή

Μέρος 12ο

Την άλλη μέρα είχαν μια απροσδόκητη επίσκεψη. Ήταν ξαπλωμένοι και κάποιος σκούνταγε το Νικήτα. Άνοιξε τα μάτια του και αντίκρουσε τον ξάδερφό του το Γιώργη που στεκόταν σκυμμένος. «Γιώργη!» αναφώνησε. Πετάχτηκε απότομα και χτύπησε το κεφάλι του στο χαμηλό βραχοντάβανο. Αγκαλιάστηκαν και φιλήθηκαν σταυρωτά.

- Χρόνια πολλά! Χρόνια πολλά! Σήμερα ο Μάνης έχει εννιά. Γίνεται το πανηγύρι στο Αηδονοχώρι. Πήρα άδεια από το λοχαγό σας και θα βγούμε σεργιάνι να γιορτάσουμε.

- Μην ξύνεις πληγές, ξάδερφε.

- Έτοιμος! φώναξε ο Αριστείδης. Έχουμε πλαντάξει δω μέσα.

Βγαίνοντας από το λαγούμι τούς στράβωσε το έντονο φως του ήλιου και μισόκλεισαν τα μάτια. Έξω ήταν χαρά θεού. Μοσχοβολούσε το αγέρι και η φύση φορούσε τη μαγιάτικη αλλαξιά της. Τους οδήγησε σε μια σπηλιά στην ανατολική πλευρά του βουνού.

- Έχω φέρει και καλούδια. Καθίστε. Θα σας φιλέψω καφέ, είπε ο Γιώργης.

Τους γέμισε τα κύπελα από το παγούρι και κείνοι απολάμβαναν νοσταλγικά τη μυρωδιά και τη γεύση του καφέ. Τους πρόσφερε και σοκολάτα, λέγοντας:

- Στην υγεία μας! Χρόνια πολλά! Να χαιρόμαστε τους Νικολήδες.

- Βρε, αγύρτη, πού γυρίζεις; Γιατί εξαφανίστηκες και δεν έστειλες ούτε ένα μήνυμα;

- Μυστική αποστολή, ξάδερφε. Χάρη στο μπόι μου και την άψογη ακοή μου, με εκπαίδευσαν στους ασύρματους και τα τηλεφώνια. Υπηρετώ σκοπός στα παρατηρητήρια. Έχω επαφή με τους Γάλλους και με τους Άγγλους.

- Δηλαδή, αν είχαμε και εμείς λίγους πόντους παραπάνω ύψος θα γλυτώναμε το σκάψιμο;

Εκείνη τη στιγμή ξεμπούκαρε ένα γερμανοβουλγαρικό αεροπλάνο βομβαρδίζοντας και βούλωσαν τα αφτιά τους με τα χέρια τους. Αμέσως μετά εμφανίστηκαν τα συμμαχικά καταδιωκτικά και το κυνήγησαν.

- Φαίνεται να καλοπερνάς. Εμείς έχουμε μπουχτίσει από το μπαγιάτικο, μουχλιασμένο ψωμί, το ρύζι λαπά με παλιόξυγκα για άρτυμα και το χοντρό κρέας με μανέστρα. Όλα κρύα κι άνοστα.

- Οι Αγγλογάλλοι τρώνε καλύτερα και με φιλεύουν.

- Εδώ που τα λέμε έχεις επαφές με τους αφέντες.

- Ε, όχι μ' αφέντες. Με ειδικούς στην κατασκοπεία και στα όπλα, είπε ο Γιώργης προσφέροντάς τους και τσιγάρο.

- Συνάντησες κι αράπηδες;

- Πάρα πολλούς Αφρικανούς. Ως επί το πλείστον Σενεγαλέζους και Μαροκινούς. Ένας Έλληνας αξιωματικός, που είναι Σέρβος υπήκοος και υπηρετεί στον σέρβικο στρατό, πολέμησε μαζί τους και μου έλεγε ότι είναι γενναίοι πολεμιστές.

- Μας έχει λείψει ο ήλιος. Δουλεύουμε νυχτοκάματο. Σκάβουμε ή τυλίγουμε τον τόπο με σύρματα. Προχθές μια οβίδα σκότωσε και λάβωσε κάμποσους. Θα μπορούσε να ήμασταν εμείς. Τι γνωρίζεις για τον πόλεμο; Πόσο καιρό θα κρατήσει; Δεν αντέχουμε να ζούμε σαν ερπετά μες στα έγκατα της γης.

- Λένε ότι δεν θα κρατήσει πολύ. Τα υπόγεια οχυρώματα στεγάζουν ολόκληρα στρατεύματα, δηλαδή, εκατοντάδες χιλιάδες, με τα γραφεία τους, με τα μαγειρεία τους. Όλες οι επικοινωνίες γίνονται υπογείως. Έχουμε να κάνουμε μ' έναν πόλεμο πρωτόγνωρο στα χρονικά της ιστορίας λόγω της τεχνολογίας.

- Ξέρεις τίποτα για τις λιποταξίες; Ρώτησε ο Αριστείδης και έβγαλε από το γυλιό τις προκηρύξεις.

- Μην τους δίνετε σημασία. Δυστυχώς, πολλοί ανώτεροι κωνσταντινικοί αξιωματικοί συνωμοτούν και καλλιεργούν το πνεύμα της λιποταξίας. Αυτομολούν σποραδικά προς τον οχτρό. Έπιασαν κάμποσους τον περασμένο μήνα και τους πέρασαν από το στρατοδικείο. Πάν' αυτοί. Αιχμάλωτοι Βούλγαροι, από την περσινή μάχη στο Ραβινέ, αφηγούνταν ότι οι αξιωματικοί των τους δίδαξαν ότι ο ελληνικός στρατός απέναντί των δεν είναι ο στρατός του 1912 και 1913, αλλά μισθοφόροι του Βενιζέλου. Οι αληθινοί Έλληνες στρατιώτες, είπαν, δεν έρχονται στο μέτωπο, διότι είναι με τον Κωνσταντίνο, που είναι φίλος τους.

- Άμα βρεθούν μπροστά μας θα τους ξεκάνουμε. Θα πάρουμε το αίμα του Αναστάση πίσω, ανέκραξε ο Αριστείδης.

- Μας κυνηγάει ο διχασμός σαν την άδικη κατάρα. Με το συμπάθιο. Εδωπά στη λακάδα να ξεκάνουμε καμιά ψείρα. Μας έχει φάει η απλυσιά κι η βρώμα, είπε ο Νικήτας και άρχισε να γδύνεται. Έκανε και ο Αριστείδης το ίδιο.

- Εγώ θα πάρω έναν υπνάκο, είπε ο Γιώργης και ξάπλωσε. Ήταν μελαχρινός, ψηλός και φαρδύπλατος, με μεγάλα μαύρα μάτια και αδρά χαρακτηριστικά.

Ο Νικήτας με τον Αριστείδη χτένιζαν τα κεφάλια τους και κατέβαζαν αβέρτα ψείρες. Τις νυχιάζανε πάνω στις πέτρες με γινάτι. Έπειτα έβγαλαν τα εσώρουχα, φανέλες και σώβρακα και έμειναν τσίτσιδοι. Ξεψείριασαν τα αχαμνά τους και τα ρούχα τους. Ευλογημένη η αγριαψιθιά που είχε μεγαλώσει στο έμπα

της σπηλιάς. Έκοψαν τους κλώνους της και έτριβαν το σώμα τους. «Αχ, απόλαυση!» Άπλωσαν τα ρούχα τους στον ήλιο, σκέπασαν τη γύμνια τους με κλώνους και ξάπλωσαν και κείνοι. Κάποτε τους ξύπνησε το τρανταχτό γέλιο του Γιώργη.

- Βρε, πρωτόπλαστοι. Έγειρε ο ήλιος και θα κρυώσετε στον ίσκιο.

Πετάχτηκαν αλαφιασμένοι και ντύθηκαν στα γρήγορα. Εκείνος έβγαλε από το γυλιό του γαλέτα και τυρί και τους φίλεψε.

- Να 'σαι καλά, ξάδερφε. Είχαμε αποκάμει σωματικά και ψυχικά. Σήμερα πήραμε ήλιο κι ενέργεια για να συνεχίσουμε στις τρώγλες μας.

- Ελάτε να τιμήσουμε το πανηγύρι, είπε ο Γιώργης και τους έπιασε από το χέρι σέρνοντας το χορό με το τραγούδι:

Σήμερα, μαύρα μου μάτια πέφτουν τα σπαθιά γεμάτα.

Σήμερα είν' ωραία σκόλη, 'δώ θα μαζευτούμε όλοι...

Συνέχισαν το τραγούδι και το χορό και ζώηρεψε το κέφι τους: «Αιντε γειά μας! Στις χαρές μας! Του χρόνου θα το κάψουμε στον Αϊ-Νικόλα.

*

Επέστρεφαν εμψυχωμένοι. Όμως σαν μπήκαν στα σκοτεινά χαρακώματα βαριοθύμησαν. Μύριζαν αγριαψιθιά και ξάφνιασαν τους συγκατοίκους στα αμπριά. Ο Γιώργης τούς είχε δώσει παραπανίσιες γαλέτες. Κάποια στιγμή, ο Νικήτας έκανε να πάρει μια από το γυλιό του και αντί για γαλέτα έπιασε ποντικό. «Άει, σιχτίρι!», αναφώνησε. «Τι έπαθες;» «Π' ανάθεμά το, πάει η γαλέτα». «Το μερτικό του πήρε. Σπίτι του είμαστε και νοίκι δεν πληρώνουμε», είπε ο Αριστείδης και γέλασαν.

Συνέχισαν τη ρουτίνα του σκαψίματος και την εγκατάσταση των συρματοπλεγμάτων τη νύχτα. Βαρύς ο ύπνος την ημέρα. Στις μισοφωτισμένες μπασιές των τούνελ ήταν γραμμένα διάφορα πατριωτικά συνθήματα. Ένα από αυτά τους θύμιζε το δάσκαλό τους, όταν τους ιστορούσε τη ναυμαχία της Σαλαμίνας και απάγγελνε το εμβατήριο που ακουγόταν από όλα τα πλοία, «Ίτε παίδες Ελλήνων, ...»

- Να προχωρήσουμε. Γι' αυτό δεν ήρθαμε; Να πολεμήσουμε τον εχθρό. Και πώς θα προχωρήσουμε έτσι εγκλωβισμένοι που είμαστε;

- Έχεις δίκιο, Νικήτα. Και εγώ ονειρευόμουν να πολεμήσω σε μια ρακούλα, σ' έναν κάμπο, ν' αντιμετωπίσω τον εχθρό κατάμουτρα. Μάλιστα, τώρα που 'ναι άνοιξη.

Ακόμα τούτ' την άνοιξη, -ραγιάδες, ραγιάδες - τούτο το καλοκαίρι,...

Η συνέχεια την άλλη Παρασκευή

Ο Νικήτας με τον Αριστείδη χτένιζαν τα κεφάλια τους και κατέβαζαν αβέρτα ψείρες. Τις νυχιάζανε πάνω στις πέτρες με γινάτι. Έπειτα έβγαλαν τα εσώρουχα, φανέλες και σώβρακα και έμειναν τσίτσιδοι.